PETRA OBCHOD S CIRKEVNÝMI POTREBAMI A KNÍHKUPECTVO MÁ NA SKLADE:

Veľký sborník I.—III. diel viaz.	45,60
Služebník	30,40
Lidový sborník modliteb a zpěvů (český)	26,20
Modlitebník „Otče náš" (český)	12,—
Pravoslávny katechizmus ruský a český	9,50
Kratkaja istoria Vetchoho i Novoho zavita	3,04
Prof. Dr. P. Kernaševič: Zrovnávacie bohoslovie	25,—
Liturgika (Fencik)	3,80
Liturgika (Aleš) česká	2,85
Patriarcha Alexij: Výbor z díla (český)	10,—
Patriarcha Sergij: O spasení	10,—
Metropolita Nikolaj: Výňatok z diela	12,—
Dr J. Novák: Sociálny aspekt pravoslávnej ethiky	17,—
Prof. L. Berezovský: Dogmatika (I. a II. diel)	30,—
Prot. J. Leixner: Všeobecné dějiny církevní	27,—

PRAVOSL. BOHOSLOVECKÁ FAKULTA OZNAMUJE:

Podmienky prijatia na PBF v Prešove na šk. rok 1966/67.

Pravoslav. bohoslovecká fakulta v Prešove prijme na šk. rok 1966/67 uchádzačov o štúdium na tejto fakulte za týchto podmienok:

a) Do jednoročného prípravného kurzu pri PBF môžu byť prijatí uchádzači, ak majú aspoň 17 rokov, ktorí nemohli ukončiť strednú školu III. stupňa.

b) Do I. ročníka PBF môžu byť prijatí uchádzači, ktorí majú plnú strednú školu III. stupňa s maturitou.

Vlastnoručne napísanú žiadosť treba zaslať na adr.: Pravosl. bohosl. fakulta Prešov, ul. Sládkovičova 23. Priložte tieto doklady: 1. Krstný list, 2. posledné šk. vysvedčenie, 3. lekárske vysvedčenie o zdravotnom stave, 4. životopis, 5. odporúčanie miestneho duchovného.

Žiadosti sa prijímajú do 15. júna 1966. Prijímacie pohovory sa budú konať na Dekanáte PBF, o čom bude každý uchádzač zvlášť vyrozumený.

Dekanstvo PBF.

Budúce číslo vyjde 10. apríla 1966.

Vydáva: Pravoslávna cirkev v Československu, Prešov, v CN Bratislava. Redakcia: Prešov, Slovenskej republiky rád č. 1, tel. 21-16. Vedie red. rada. Vedúci a zodp. redaktor prof. dr. P. Kernaševič. Technický red.: prot. R. Ferenc. Vychádza 12-krát do roka. Tlačia Východoslovenské tlačiarne, n. p., Košice, závod Prešov. Ročné predplatné 12 Kčs, jednotlivé číslo 1 Kčs. Ročné predplatné pre zahraničie: 2 doláre. Rozširuje PNS. Objednávky prijíma každý poštový úrad a doručovateľ. Zahraničnú objednávku treba adresovať. Pošt. novinový úrad, Jindřišská ul. 14, Praha 1. — Povolené Výnosom MIO č. j. 248/II/2 12-V-52 zo dňa 28. mája 1952. Z-16*61039

ODKAZ sv. CYRILA A METODA

Ročník XII. — Orgán pravoslávnej cirkvi — Číslo 3/1966

Zo života prešovskej eparchie

USTANOVENIE.

● **D. o. Štefan Peľo, novokňaz, bol dňom 15. 1. 1966 ustanovený za správcu farnosti do obce Starina** okr. Humenné.

VYSVIACKA.

● **Preosvietený vladyka Nikolaj, biskup prešovský, vysvätil** dňa 26. 1. 1966 **br. Vasiľa Kocura, absolventa PBF, na diakona.** Vysviacka bola vykonaná v biskupskej kaplnke za asistencie d. o. mitr. prot. dr. A. Mihaľova, dekana PBF.

● **Dňa 30. 1. 1966 Preosvietený vladyka Nikolaj navštívil obec Bodružaľ okr. Bardejov, kde odslúžil archijerejskú sv. liturgiu a vykonal slávnostnú vysviacku o. diakona Vasiľa Kocura na jereja.** Spoluslúžil d. o. mitr. prot. dr. A. Mihaľov, miestny duchovný, ako aj duchovní z okolia. Veľký počet veriacich bol svedkami tohto slávnostného aktu.

BODRUŽAĽ

Deň 30. januára t. r. **sa zapíše do kroniky farnosti Bodružaľ zlatými písmenami.** Už od skorého rána sa zo všetkých strán k bodružalskému chrámu schádzali veriaci, aby privítali Preosv. vladyku Nikolaja, biskupa prešovského. Uvítali ho s procesiou, deti Mária Kocurová a Helena Šragová kvetinami a kurátor Michal Zelizňak chlebom a soľou. Pred vchodom Preosv. vladyku privítal miestny duchovný d. o. A. Dujčák. **Slávnostnú sv. liturgiu slúžil Preosv. vladyka Nikolaj za asistencie mitr. prot. dr. Mihaľova, d. o. Oreniča, miestneho duchovného d. o. Dujčáka a o. diakona V. Kocura.**

Slávnostnú kázeň mal d. o. Orenič. **V priebehu sv. liturgie bol miestny rodák o. diakon V. Kocur vysvätený na jereja.** Po sv. liturgii novovysväteného pozdravil Preosv. vladyka Nikolaj a dekan PBF dr. Mihaľov, ktorý mu tlmočil aj pozdrav od profesorského sboru PBF.

Preosvietený vladyka sa nakoniec obrátil k veriacim svojimi milými, teplými, otcovskými slovami a po myrovaní sv. liturgiu zakončil svojím arcipastierskym požehnaním. Veriaci sa so slzami radosti rozlúčili so svojím milovaným vladykom. Každý odchádzal z chrámu naplnený duchovnou radosťou a posilnený vo viere Christovej.

A. D.

Zo života michalovskej eparchie

Archijerejské bohoslužby.

● **Dňa 1. januára 1966 — na Nový rok — Preosvietený vladyka Cyril,** biskup-vikár michalovskej eparchie, v katedrálnom chráme v Michalovciach za spoluslúženia d. o. Š. Horkaja **vykonal slávnostnú archijerejskú sv. liturgiu.** Predniesol tiež príležitostnú novoročnú kázeň a udelil veriacim svoje arcipastierske požehnanie.

● **Dňa 6. januára t. r., v deň sviatku Bohojavlenija Preosvietený vladyka Cyril odslúžil spolu s d. o. Š. Horkajom archijerejskú sv. liturgiu v katedrálnom chráme v Michalovciach.** Odslúžil tiež obrad veľkého posvätenia vody, predniesol kázeň a udelil veriacim svoje arcipastierske požehnanie.

Archijerejské vizitácie.

● **Preosvietený vladyka Cyril v sprievode d. o. mitr. prot. M. Ščerbeja, riaditeľa ER, vykonal archijerejské vizitácie na týchto farnostiach:**

4. 1. t. r. v Podhorodi, Sobranciach, Niž. Rybnici a Hažíne.

18. t. r. v Čičarovciach, Poľanoch, Príbeníku a Dobrej.

27. 1. t. r. v Lastovciach, Brezine a Kuzmiciach.

Preosvietený vladyka si všade prezrel chrámy a farské budovy a mal pohovory s duchovnými správcami a niektorými kurátormi spomenutých farností.

(M. Š.)

„Radujsja blahodatnaja"

Tieto slová archanjela zvestovateľa často opakujú pravoslávni kresťania, keď vznášajú svoje každodenné modlitby k Bohu a k presvätej Panne Márii. Tie slová sa dotýkajú nášho ducha a zmäkčujú naše srdcia, keď si uvedomíme, že od tej chvíle Pán spojil svoju prirodzenosť s ľudskou v záujme spasenia pokolenia ľudského. V deň sviatku Zvestovania zvláštnou silou ožarujú duchovné pocity našu myseľ a um. Ľútosť nad spáchanými hriechmi, ktorá je v nás v pôstnom čase, ustupuje v deň sviatočný radostným spevom cirkvi, ktoré nám pripomínajú hlboký význam podivuhodnej udalosti, vykonanej pre nás Pánom Bohom.

Zdalo by sa, že zvestovanie príchodu Syna Božieho na zem sa malo stať v jeruzalemskom chráme, „meste Božom" (Žalm 87, 3), **kde sa sústreďovala teokratická a duchovná vláda vyvoleného národa. Tu usilovne študovali a pozorne skúmali všetky znamenia blízkeho príchodu Mesiášovho. Napriek tomu však nie vzdelanému Jeruzalemu alebo ktorémukoľvek inému významnému mestu tej doby, dostalo sa takého šťastia ako bezvýznamnému Nazaretu, kde bola vypočutá a prijatá radostná zvesť archanjela Gabriela. Posvätné tajomstvo spásy sveta nebolo odhalené mocným tohto sveta, ale pokornej a neznámej panne, ktorá žila v chudobnej izbičke starca Jozefa. Vidno, že božské tajomstvo príchodu Spasiteľa na svet je vzdialené bohatstvu, sláve a tomu, čo svet volá**

veľkým. V tom vidíme múdrosť Božiu, ktorá zvolila tento spôsob našej spásy (zr. 1 Kor. 1, 25).

Povaha vtedajšej doby medzi kultúrnym stavom smerovala celou svojou váhou k nadobudnutiu vlastnej slávy a bola rozdelená na smery sebe navzájom odporujúce. Stoici, peripatetici, jedni, ktorí sa usilovali o prísny spôsob života, druhí, vyhľadávajúci surovú zmyselnosť, iní, pochybujúci o existencii najvyššej bytosti. Dokonca vo vyvolenom národe sa chápu proroctvá o príchode Mesiášovom často zvrátene, čo dáva vznik početným sektám v Izraeli. Múdry Pán však zjavil svoje tajomstvo v neznámom mestečku Nazarete čistej a pokornej panne, ktorá nadobúdala svojou pokorou, čistotou a láskou k Bohu viac a viac dokonalosti. Biedny domček Jozefov bol pre ňu akoby druhým jeruzalemským chrámom a veľsvätyňou. Uprostred hriešneho sveta jej duša žiarila čistotou ako jas slnečný, žila len pre Boha, ktorý rozhodol, že dá svetu nový život.

A tak zrazu prichádza „leto Pánovo", doba obnovy pokolenia ľudského a jeho vykúpenie. Je poslaný nebeský zvestovateľ k duchovnej schránke Božej — k Panne Márii so zvestovaním: „Radujsja, blahodatnaja, Hospoď s Toboju!" Ten, kto je svätý svojou prirodzenosťou, podivuhodne vchádza, aby sa vtelil a neprestáva byť tým, čím bol, to je Bohom. Panna sa stáva nástrojom zmierenia Boha a ľudí. Jediná z pozemšťanov sa stáva hodnou stať sa matku Stvoriteľovou. Keď však počula slová zvestovateľove, ako uvádza evanjelista Lukáš, zarmútila sa nad jeho nezvyčajnou zprávou. V tomto zármutku nie je nič nesprávneho, naopak, je to dôkaz pokory, čistoty a ostražitosti pred pokušením. Pokorná Panna Mária pokladala zasľúbenie archanjela Gabriela za príliš vznešené, než aby mohlo byť určené pre ňu. V myšlienkach prejavuje najvyšší stupeň duchovnej skúsenosti. Mlčí a uvažuje v prítomnosti nebeského zvestovateľa, prejavuje duchovnú zrelosť a je pripravená odmietnuť akékoľvek pokušenie, len aby zostala vernou panenstvu, ktoré Bohu v láske prisľúbila. Zvestovateľ však so zbožnou úzkosťou rýchlo ukľudňuje zarmúteného ducha požehnanej, ktorá získala milosť od Boha. Odhaľuje jej tajomstvo Božie, hlásané prorokmi, nazýva Mesiáša Isusom a ukazuje na veľkosť Jeho Božej slávy, „ktorého kráľovstvu nebude konca". Panna nechápe, ako je možné spojiť panenstvo s materstvom a archanjel jej ukazuje na zatienenie Ducha Svätého zhora.

Odchádzajú rozpaky a v presvedčení pravdy, v pokore ducha vyslovuje najčistejšie slová poslušnosti: „Se raba Hospodňa, bude mi po hlaholu tvojemu." Moskovský metropolita Filaret hovorí, že ona tým prejavila „dokonalú oddanosť Bohu." Tieto pokorné slová poslušnosti vôli Božej priviedli na svet Syna Božieho. Panna sa stala matkou a pannou zostala. Telo a krv Pána ako Božie rúcho boli utkané z panenskej matky a Božie „Slovo stalo sa telom" (Ján 1, 14). Metropolita Filaret vraví, že v tomto okamihu prostredníctvom slov „nech sa mi stane podľa slova tvojho" zasnúbila sa zem s nebom, ľudstvo s božstvom; v dôsledku toho slovo telom učinené je. Syn Boží stal sa synom človeka, neprestávajúc byť Synom Božím; Panna sa stáva nebom a trónom božstva. Preto sv. cirkev v deň sviatku spieva: „Dnes je začiatok nášho spasenia," naše spasenie však nebolo vykonané len smrťou Bohočloveka na kríži, ale celým Jeho pozemským životom, počínajúc od tohto požehnaného dňa, Jeho narodenia a všetkých nasledujúcich udalostí.

Sviatok Zvestovania — Blahoviščenija — je svedectvom spojenia Boha s ľudstvom. Učí nás hlbokej pokore a pevnosti vo viere. Slovo Božie nám hlása nepochopiteľné tajomstvá a vedie nás ku spáse.

Udalosť zvestovania naplňovala nadšením od prvých dôb kresťanstva tých, ktorí uverili. Dávala silu k apoštolstvu a mučeníctvu. Kresťania sa zhromažďovali k modlitbám v katakombách. V jednej katakombe, Priscily, dodnes vidíme kresbu Zvestovania, ktoré im pripomínalo anjelské pozdravenie. Prví kresťania a učitelia cirkvi zostavovali chválospevy prečistej Panne, ku ktorej sa vrúcne modlili. Uvádzame jednu z piesní sv. Efrema Sýrskeho (+ 373): „Zdrávas opora tých, ktorí padli. Zdrávas, svetlo tých, ktorí sú v tme, zdrávas, obnova tých, ktorí schátrali. Zdrávas, skrášlenie ženskej krásy. Zdrávas, rozhrešenie mojich vín. Zdrávas, príčina všetkého toho, čo je v živote krásne a dobré." Podobné chválospevy nájdeme v oktoichu, mineách a inde. Kresťania svätili sviatok Zvestovania už v kresťanskom dávnoveku. Dodnes sa zachovala pamiatka, ktorú napísala pútnica Sylvia Akvitánka, ktorá bola vo Svätej Zemi vo 4. stor. V nej sa pripomína tento sviatok, ktorý sa rozšíril čoskoro v celej cirkvi. Sv. Ján Zlatoústy, Andrej Krétsky a iní zostavovali pre svätenie tohto dňa piesne a modlitby.

Pred radosťou Zvestovania mizne každá pochybnosť o tejto udalosti. „Boh žil s ľuďmi, ten, ktorý je nevmestnateľný, bol vo vnútri, večný v čase" (Stichiry sviatku), mizne pochybnosť o najväčšom tajomstve našej spásy a náš duch sa naplňa radosťou. Zriedkakedy, ako tohto roku, Zvestovanie pripadne podľa starého štýlu na Veľký štvrtok (niekedy na Veľký piatok). Tu sa nazýva sviatok Krížovým Zvestovaním, lebo radostné spevy Zvestovania sa striedajú s vážnymi piesňami, týkajúcimi sa utrpenia Pána a vi-

díme pri svätení sviatku Zvestovania súčasne krížovú obeť Syna Božieho. Radosť zo zvestovania spásy pokolenia ľudského však neprehlušuje kajúcne pocity viny za hriechy ani zármutok ľudského srdca, ktoré spolucíti s utrpením Christovým. Ani pôst, ani Veľký týždeň neodstraňujú bohoslužby sviatku Zvestovania, začiatku našej spásy; dokonca prísny pôst sa zmierňuje. Naša múdra matka — cirkev sa stará o to, aby sme sa radovali zo svojej spásy. Večný život potom máme chápať ako pokračovanie dočasného života. Ak nežijeme patrične na zemi a ak nevidíme očami viery Christa, neuvidíme Ho vo večnosti. Naša osobná spása nie je niekde ďaleko od nás, ale je blízko a ponúka sa nám. Zo všetkého máme prijímať to, čo je prospešné spáse. Milosť Božia je pripravená ku pomoci každému, kto o ňu prosí. V Christu a v Jeho požehnanom vplyve nachádzame podivuhodný pokoj pre svoje duše prostredníctvom orodovania presvätej Bohomatky, ktorá bola služobníčkou našej spásy a prvou z pozemšťanov, ktorá obdržala milosť Christovu. V modlitbách budeme neustále k nej volať „Radujsja, Blahodatnaja, Hospoď s toboju . . ."

+ Metropolita Dorotej.

„Udeľ pokoj svetu svojmu..." (1 Tim. 2,2)

VÝŇATOK Z POSOLSTVA J. SV. PATRIARCHU ALEXIJA, VENOVANÉHO PROBLÉMU VOJNY VO VIETNAME.

Ozajstní kresťania celého sveta sú pobúrení vo svojom svedomí strašnou a dlhou vojnou, ktorá je vo Vietname v dôsledku vojenského vmešovania sa USA so všetkými sprievodnými znakmi. Naša cirkev sa zaoberala touto otázkou v zvláštnom prevolaní v auguste m. r. a vo vianočnom posolstve a pripojila sa ako členská cirkev ekumenickej rady cirkví v ČSSR k jej stanovisku zo dňa 12. januára t. r. vyjadrenému zvláštnym listom Rade cirkví USA.

Vladyka metropolita D o r o t e j obdržal od Jeho Svätosti parriarchu A l e x i j a osobitné posolstvo, venované problému vojny vo Vietname. Autor posolstva úvodom nadväzuje na vianočnú zvesť o pokoji na zemi a dobrej vôli medzi ľuďmi, zatiaľ „čo naša myseľ smeruje k zemi, ľud ktorej je podrobený veľkému utrpeniu"; nie sú ušetrené ani ženy, deti a starci. Sú búrané mestá, dediny, závody, majetky, nemocnice a školy, ako aj pamätníky náboženského cítenia.

V posolstve sa potom pokračuje v tom zmysle, že vojnové udalosti vo Vietname majú tendenciu rozšíriť sa na ďalšie oblasti a ohroziť dokonca svetový mier. Ľudia sa rozhodne pýtajú, prečo USA, krajina so starou demokratickou tradíciou, nedbajúc na spravodlivosť, násilne bráni vietnamskému ľudu, aby sám rozhodoval o svojich vnútorných záležitostiach.

Ďalej sa hovorí: **„Ďakujeme Pánu za statočnosť mnohých predstaviteľov cirkví v USA a kresťanov, ktorí vedení láskou k vlasti a súcitom k ľudu vzdialenej krajiny, povznášajú svoj hlas proti nespravodlivosti, páchanej teraz vo Vietname vykonávateľmi osudu ich vlasti, a smelo požadujú, aby prestali s intervenciou, krutosťou a nezákonnosťou."**

Posolstvo uvítalo humánnu iniciatívu Národného frontu oslobodenia Južného Vietnamu — už druhú — vďaka ktorej na Vianoce bolo prímerie, a pokračuje: **„Obraciame sa na vlády krajín, majúce vzťah k udalostiam vo Vietname, najmä k vláde USA s výzvou, aby pochopili pravú múdrosť k „poznaniu svojej cesty" (Prísl. 14, 8)** a vstúpili na cestu života a pokoja **(Žalm 15, 11. Lk. 1, 79)."**

Vládu USA vyzýva posolstvo, aby splnila ženevské dohody o Indočíne z r. 1954 a deklaráciu 20. zasadnutia valného zhromaždenia OSN o nevmešovaní sa do vnútorných záležitostí štátov. Podľa týchto rozhodnutí je treba okamžite zastaviť vojenské akcie v Južnom Vietname, a odvolať cudzie vojská z tejto krajiny.

Spojené úsilie pomôže nastoliť mier v tejto krajine. List je ukončený týmito slovami:

„V pevnej viere, že Boh pošle svoju mocnú pomoc tým, ktorí bránia medzinárodný mier, sa obraciame k Pánu sveta s vrúcnou modlitbou: Udeľ pokoj svetu svojmu a požehnaj pokoleniu ľudskému, aby mohlo viesť tichý a kľudný život v plnej zbožnosti a čistote (1 Tim. 2, 2).

Nech prebýva nevyčerpateľná milosť Božia nad všetkými, ktorí milujú pravdu a mier (Zach. 8, 12)."

—— * ——

● *Niektorí ľudia sa hanbia vyznať sa zo svojich hriechov. Je to nerozumné. Ak sme sa nehanbili hrešiť pred Bohom, ktorý všetko vidí, prečo by sme sa mali hanbiť k hriechom sa priznať? Úprimnou spoveďou sa našmu svedomiu uľaví a jeho výčitky prestanú. Je tiež lepšie sa vyznať zo svojich hriechov, ako v nich zomrieť a potom pri poslednom súde byť zahanbený pred všetkými ľuďmi i anjelmi.*

Modlitba, pôst a pokánie

Pán náš Isus Christos povedal: **ak budete odpúšťať blížnym ich hriechy, odpustí i vám váš Otec nebeský; ak však nebudete odpúšťať, ani Otec váš neodpustí vám vaše previnenia** (Mat. 6, 14—15).

Znamená to: dar za dar, dobro za dobro; ak dobrovoľne, z lásky k blížnemu, odpúšťame urážky, priestupky a zlé činy, takisto aj náš Otec nebeský bude odpúšťať nám. Ak sa chceme oslobodiť a vyliečiť z hriechov, prejavme milosrdnú lásku k blížnemu a len vtedy nadobudneme nádej, že Hospoď Boh vypočuje našu modlitbu o odpustenie hriechov. Ak najprv preukážeme lásku bratskú, Pán nám preukáže lásku Otcovskú.

Sami si upravujeme svoj osud: zmierme sa s blížnym a Boh sa zmieri s nami, tak ako sa modlíme: **„Otče náš... ostavi nam dolhy naša, jako i my ostavlajem dolžnikom našim“** (Mat. 6, 10).

Odpúšťať však môže len ten, kto skutočne ľúbi svojho blížneho. Človek má milovať blížneho tak, ako sám seba. Treba si blížnych vážiť, ako vlastných bratov.

Nezištná láska k Bohu a blížnemu je prvým prikázaním Zákona (Mat. 22, 35—40); taká vie odpúšťať, vie veriť, dúfať a všetko znášať. Ďalej Pán hovorí: **„Keď sa postíš, nebuď ako pokrytec zachmúrený, lebo zachmurujú svoje tváre, aby vedeli ľudia, že sa postia. Takíto už vzali odplatu svoju. Ty potom, keď sa postíš, pomaž hlavu svoju a tvár svoju umy, aby nebolo zjavné ľuďom, že sa postíš, ale Otcovi tvojmu, ktorý je skrytý. A Otec tvoj, ktorý vidí v skrytosti, odplatí ti zjavne“** (Mat. 6, 16—18).

Čo je to pôst? Postíme sa vtedy, keď nepožívame určité jedlá (mäso, vajcia, mliečne výrobky) v dňoch, ktoré ustanovila cirkev. Jestvuje aj veľmi prísny pôst, kedy sa dobrovoľne postíme v deň, ktorý sme si sami určili. Vtedy sa spravidla zdržiavame jedál vôbec.

O osohu pôstu a modlitby Isus Christos šasto hovoril a Sám nám bol príkladom, keď sa v púšti postil a modlil 40 dní a nocí. Prvé prikázanie o pôste bolo dané Bohom ešte v raji Adamovi a Eve. Mojžiš strávil 40 dní na hore Sinai v modlitbe a pôste. Druhýkrát sa postil taký istý čas za hriechy Izraela. Sv. pror. Ilja išiel bez jedla 40 dní k sv. hore Božej (3 Kráľ. 19, 7—8). Sv. ap. Pavel povedal, že sám strávil veľa dní o hlade a smäde, pôste, v zime a v nahote (2 Kor. 11, 23—27).

Pôst sv. Štyridsiatnice bol ustanovený sv. apoštolmi (69. prav. sv. ap.). Ináč bol pôst ustanovený ešte v Starom zákone (Zach. 8, 19).

Jedlo nás nepribližuje k Bohu; jedením nič nezískavame, ak však nejeme, nič nestrácame (1 Kor. 8, 8). Cirkev Christova nás vyzýva: **pristúpte s modlitbou a pôstom k pokániu, lebo hriech sa dá potrieť iba modlitbou a pôstom** (Mat. 17, 21). Sv. Bohoslov nás poučuje: **ak hovoríme, že nemáme hriech, klameme sami seba a nie je v nás pravdy; ak sa vyznávame z hriechov, Pán, vždy verný a spravodlivý, nám odpustí a očistí nás od každej nepravdy. Otec nebeský dal svojmu Synovi moc odpúšťať ľudské hriechy prostredníctvom služobníkov cirkvi na zemi, odpúšťať tým, ktorí činia pokánie a sľúbia viac nehrešiť. Táto moc bola daná Synovi v mene obete, ktorú priniesol na Golgote za hriechy celého sveta.**

Ako sa máme pripraviť k sv. spovedi, posúďme sami: človek, keď ochorie chorobou, ktorú si sám zavinil, narieka, sľubuje, sám sa obviňuje, chodí k lekárovi, ktorému všetko podrobne rozpráva, žiada si lieky, aby ich presne užíval. Takým istým spôsobom však môže ochorieť i ľudská duša. S chorou dušou ideme k Lekárovi duší, Isusu Christovi. V chráme dostaneme poučenie pri sv. spovedi, ako si máme chrániť dušu pred hriechom. Pán chorému riekol: **„Uzdravil si sa, nehreš viac, aby sa horšie s tebou nestalo“** (Ján 5, 14).

Modlitba a pôst, ako aj pokánie a sv. spoveď sú liekmi pre dušu a Lekárom tu je Isus Christos.

V dňoch sv. pôstu prichádzame k Nemu. Aby naše stretnutie s Ním bolo užitočné pre našu spásu a pre oslavu Toho, ktorý trpel za naše spasenie na kríži, musíme očistiť duše i telá pokáním a pôstom. Pokánie nám vráti lásku Pána nášho, ktorý nám odpustí naše previnenia; treba povzniesť rozum i srdcia k utrpeniu Isusa Christa a zúčastniť sa na Jeho utrpeniach.

A spolu s Ním aj vstať z mŕtvych... **Ak sa duchovne zúčastníme na Jeho utrpeniach, budeme podobní Šimonu Cyrenejskému, ktorý niesol Jeho kríž na Golgotu, a tým uľahčil Spasiteľovi v Jeho trápení** (Lk 23, 26).

Každý veriaci, prichádzajúci k sv. spovedi, nesie na sebe neviditeľnú horu hriechov, od ktorej ho oslobodzuje rozhrešenie. Po sv. spovedi očistená duša sa pokrýva milosťou Sv. Ducha, lieči sa z rán, hriešnosti a slabosti. Napája sa čistou radosťou, obrodzuje sa, ukľudňuje; potom pristupuje človek k prestolu Božských tajín, kam ho volá Pán: **„Otvor dvere, duša, moja dobrá. Trpel som za teba na kríži a Telo s Krvou som za vykúpenie dal. Otvor ústa a Ja vojdem a budem s tebou večerať a budeš sedieť na Mojom prestole“.**

Sú tri základné dobrodenia, ktoré dostáva kresťan za pokánie:

1. **Lásku k Bohu a blížnemu a lásku Boha k sebe,**
2. **Vieru v odpúšťajúcu všemohúcnosť Božiu,**
3. **Nádej na synovstvo a následníctvo v nebesiach.**

Spievajme spolu s cirkvou: **Isuse, ktorý liečiš hriešnych, daj nám liek pokánia; Isuse na kríži, ukrižuj moje hriechy; Isuse, telesne ukrižovaný, ukrižuj moje telo s jeho vášňami; Isuse, ktorý si Ducha svojho do rúk Otca odovzdal, v hodine mojej smrti prijmi moju dušu; Isuse, Vykupiteľu sveta, vykúp aj moje neprávnosti; Isuse, Synu Boží, spomeň si na nás, až prídeš do Kráľovstva svojho!**

Prot. A. Omeljanovič

Pozdrav fakulty svojmu doktorandovi

Bolo pre nás všetkých milým prekvapením, keď sme sa dozvedeli, že bývalý generálny vikár prešovskej eparchie d. o. mitr. prot. dr. Ioan Kopolovič už nie je otcom Ioanom, ale biskupom Jonathanom.

Po desaťročnej úspešnej činnosti v našej cirkvi sa d. o. Ioan vrátil späť do svojej vlasti, kde pracoval v službách ruskej pravoslávnej cirkvi. Táto ocenila jeho úspešnú prácu na vinici Pánovej ako dlhoročného pracovníka na eparchiálnej rade v Mukačeve, neskôr ako usilovného pracovníka v zahraničí (v Maďarsku vo funkcii administrátora maďarských pravoslávnych farností, spadajúcich pod jurisdikciu Moskovskej patriarchie) i napokon ako generálneho vikára prešovskej eparchie. Jeho rodná cirkev zvážila aj schopnosti, ktorými ho obdaril Pán a najprv ho ustanovila za profesora na ašpirantúre pri Moskovskej duchovnej akadémii. Keď aj tu čestne obstál, bolo na zasadnutí Posvätnej synody ruskej pravoslávnej cirkvi dňa 25. XI. 1965 rozhodnuté, aby bol vysvätený na biskupa, a to už ako archimandrita Jonathan, keďže už predtým vstúpil do stavu mníšskeho a prijal toto meno.

Vysviacka sa konala v nedeľu 28. XI. m. r. v staroslávnom kláštore Trojice-Sergijevskej lávry v Zagorsku. Vysviacku vykonal J. Sv. patriarcha Alexij za spoluslúženia metropolitu krutického a kolomenského Pimena, metropolitu kijevského a haličského, exarchu Ukrajiny Iosafa, metropolitu leningradského a ladožského dr. Nikodima, arcibiskupa berlínskeho a stredoeurópskeho, exarchu Kipriana, arcibiskupa tallinskeho a estónskeho Alexija, arbiskupa minského a bieloruského Antonija, biskupa simperopoľského a krymského Leontija, biskupa dmitrovského a rektora Moskovskej duchovnej akadémie Filareta a biskupa volokolamského Pitirima. Z radov duchovenstva asistovali bulharskí a antiochijskí duchovní akreditovaní v Moskve a predstavený kláštora archimandrita Platón.

Jeho Preosv. Jonathan (prvý sprava) na audiencii u Jeho Svätosti Alexija

Pri vysviacke bol prítomný aj účastník marmaroš-sigotského procesu, trpiteľ za sv. pravoslávie z čias rakúsko-uhorskej monarchie, staručký, osemdesiatročný otec nového vladyku Jonathana.

Preosvietený vladyka Jonathan je už tretím biskupom od oslobodenia, ktorý pochádza zo Zakarpatskej Ukrajiny.

Preosvieteného vladyku Jonathana poznáme ako verného pracovníka cirkvi Christovej. Vladyka sa i dnes živo zaujíma o život našej cirkvi a fakulty. Východné Slovensko mu prirástlo k srdcu, tu prežil najkrajšie roky svojho plodného života, tu prežil aj chvíle najsmutnejšie, keď tu dotĺklo šľachetné srdce jeho matušky Viery.

Naša Pravoslávna bohoslovecká fakulta s úctou a láskou spomí-

na na svojho absolventa a doktoranda. V jeho novej, vysokej kňažskej hodnosti, v arcipastierskej službe cirkvi Christovej pozdravujeme Preosvieteného vladyku Jonathana a želáme mu, aby na mieste svojho pôsobiska v Berlíne, kde pôsobí ako biskup-vikár exarchátu berlínskeho s titulom biskupa tegelského, postavil svoj život do služieb veriaceho ľudu pre spasenie a blaho, ako aj pre mier na zemi, k čomu mu vyprošujeme od Všemohúceho dobrého zdravia a Božej milosti na dlhé roky „pravopraviť slovo istiny Christovoj."

Na mnohaja leta, Vladyko!

prot. Dr. A. Mihaľov

Spasiteľ zomrel na kríži

ROZJIMANIE NA III. NEDEĽU PÔSTU.

Je tomu dvetisíc rokov, čo patriarcha Abrahám na rozkaz Hospodina priviedol svojho syna Izáka na vrch Mária, aby ho tam obetoval. K obeti potreboval drevo, ktoré si sám chlapec priniesol na chrbte. Všetko bolo pripravené, keď Hospodin zadržal ruku Abrahámovu a ten počul: „Neubližuj chlapcovi, Hospodin iba skúša tvoju poslušnosť!"

Podobná udalosť sa odohrala oveľa neskôr na inom vrchu. Otec nebeský tu obetoval za naše hriechy Svojho Jednorodeného Syna na dreve kríža, ktoré Isus sám priniesol na Golgotu. V prvý Veľký piatok pred židovskou Paschou na hore Golgote trpel a o tretej hodine zomrel náš Spasiteľ a Vykupiteľ ľudstva — Isus Christos. Zomrel na kríži za naše spasenie (Mat. 26, 30—61). Ako človek bol podrobený všeobecnému zákonu smrti, ale ako večný a nesmrteľný Boh vzal smrť na seba dobrovoľne. Obeť na kríži dohára, okamihy života nášho Spasiteľa sú spočítané. Je opustený učeníkmi, zradený Judášom, bolestne sa Ho dotýka žiaľ Matky a sv. Jána, stojacich pod krížom.

Najdrahším majetkom človeka je česť. Mnohí radšej stratia majetok ako česť. Christos zomiera medzi lotrami, chudobný Syn človeka, ktorý nemal, kde by hlavu sklonil. Čo mal, všetko obetoval. Tri hodiny trvalo jeho zomieranie. Hľa, kríž! Pozri sa, hriešnik, na hlavu Spasiteľovu! Blaž. Augustín hovorí, že hlavu mal naklonenú, akoby nás chcela objať. Sám On povedal, „Keď budem povýšený na kríži, všetkých priviniem k sebe" (Ján 12, 32).

Učiteľ zomrel na kríži na hore Golgote. Poďme v duchu v Nemu, aby nebol opustený. Veď nás volá slovami: „Kto chce za mnou ísť, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma" (Mat. 16, 24).

-M-

Vyznanie Matke

Milujem Ťa
Ty velebená
ľudí milujúca
krása nebeská.
Ty čistá,
Panna naša
odvekov čakaná.
Bohom vyvolená
milosťou naplnená
pre čin spasenia.

Stojac v plači pod krížom
vidíš na ňom
zomierajúceho Syna
si bolesťou strápená.
Milujem Ťa,
Ty nás milujúca,
láskyplná Matka nebeská
Matka všetkých.

Š. Horkaj, duchovný

Deväť blahoslavenstiev

„BLAHOSLAVENÍ, KTORÍ ŽALOSTIA, LEBO TÍ POTEŠENÍ BUDÚ“ (Mat. 5, 6).

Po prvom blahoslavenstve o chudobných duchom Spasiteľ začína hovoriť o druhom blahoslavenstve: „Blahoslavení lkajúci, lebo oni potešení budú“ **(Mat. 6, 6). Akých plačúcich má na mysli Hospodin? V čom spočíva ich potešenie?**

Plač vzniká z rôznych príčin. Malé dieťa napr. plače a nevie prečo; boháč plače za strateným majetkom; plače srdce človeka, na ktorého prišla choroba. Avšak nie takýchto ľudí má na mysli Pán. Kto plače za pozemským dobrom, ten nie je dôstojný potešenia, lebo taký človek je vzdialený od Boha, od svojej viery a od kresťanstva vôbec. Ten však, ktorý plače nad svojimi hriechmi, ten cíti vo svojom srdci pokánie, lebo pamätá na slová Písma sv.: „Prinášajte ovocie opravdivého pokánia. Veď sekera je už položená na koreni stromov! Každý strom, čo neprináša ovocie, bude vyťatý a hodený na oheň“ **(Mat. 3, 8, 10).**

Ak teda zaplačeme nad svojimi hriechmi, tieto slzy budú spasiteľné, lebo umyjú naše srdcia od hriechov a vrátia čistotu našim dušiam.

Blahoslavení sú aj tí plačúci, ktorí lkajú, pretože padli do nešťastia alebo sú utláčaní a urážaní, ale nezúfajú si, lebo veria v pomoc a útechu Božiu. Tak plakal Mojžiš nad židovským národom, ktorý v púšti sa začal klaňať zlatému teľaťu. Prorok Jeremiáš plakal nad nešťastným Jeruzalemom. Žialil sv. ap. Pavel nad osudom Izraela: „Pravdu hovorím v Christu, neklamem. Svedkom mi je v Duchu svätom, že mám v srdci veľký žiaľ a neprestajnú bolesť. Chcel by som radšej ja byť prekliaty a odvrhnutý od Christa namiesto svojich bratov súkmeňovcov podľa tela“ **(Rim. 9, 2, 3). Plakal i sám náš Spasiteľ Isus Christos pri slávnostnom vchode do Jeruzalema, lebo videl skazu tohto mesta. Sú aj ľudia, ktorí chcú byť stále spojení s Pánom a ich duša túži po Ňom, ako jeleň hľadajúci prameň vody (Fil. 1, 23; Žalm 41, 2). Aj títo žalostia.**

Aj pozemské pomery môžu prinášať ľuďom žiaľ, pričom myslíme na vojny. Koľko len zármutku spôsobila prvá a druhá svetová vojna ľudstvu. Žalmista však hovorí: „Koniec robí bojom až do koncov zeme, láme luk, seká kopije a vozy spaľuje ohňom“ **(Žalm 45, 10). To isté si teraz a vždy želajú naše národy a spolu s nimi národy celého sveta.**

Pracujeme, sme zdraví, je mier, máme šťastie a úspechy vo svojej pozemskej činnosti. Keď sme však zarmútení, plačeme, klesáme na mysli, žiaľ trýzni naše srdce, vtedy nebeská Matka a Otec nebeský vidia každú našu slzu a počujú každý náš vzdych. Otvorme len naše srdcia, ako to robievali tisícky našich predkov, pred obrazom Spasiteľa a Jeho Matky, oni vypočujú náš plač a nikdy nás neopustia.

Sv. prorok Jeremiáš hovorí: „Ktorýchto s plačom idúcich a s pokornými modlitbami zasa privediem a povediem ich okolo tekúcich vôd cestou priamou, na ktorej by nezablúdili“ (Jer. 31, 9).

Hľa, odmena plačúcich! Pane, daj nám slzy pokánia, aby sme mohli obdržať pokojné potešenie a večnú radosť, ako si prisľúbil plačúcim a lkajúcim! (pokračovanie) -M-

---

● *Ak má byť niekto zachránený z nebezpečia, musí sa nájsť niekto, kto kvôli jeho záchrane sa obetuje a skočí za ním do rieky alebo do horiaceho domu. Bez obete niet záchrany. Nie je možné sa preto čudovať, že tiež Isus Christos seba obetoval za spásu ľudstva.*

Liturgia vopred posvätených darov

Liturgia „preždeosvjaščennych darov“ je jednou z liturgií východnej – pravoslávnej cirkvi. Slúži sa každú stredu a piatok vo Veľkom pôste.

Slúženie sv. liturgie sa pokladá za úkon radostný. Tak tomu bolo i za dávnych čias. Po liturgii sa konali posvätné hostiny, tzv. agape. Pôst však nie je dobou radosti, ale naopak dobou smútku. Bolo preto nutné v pôste slúžiť sv. liturgie len v sobotu a v nedeľu, pričom v ostatné dni sa slúžili len večerne. Veriaci až do večerne držali prísny pôst. Avšak mnohí veriaci chceli prijímať sv. Telo a Krv Pána každý deň, nie len v nedeľu, alebo v sobotu. Preto sv. Otcovia zaviedli takú prax, že v nedeľu sa premeňovalo viac chleba v Telo Christovo a v týždni potom mohli veriacim podávať sv. prijímanie pri večerni. Z tohto ustanovenia sa časom vyvinul liturgický zvyk slúžiť večerňu, spojenú s prijímaním kňaza i veriacich a tiež zvyk konať večerňu s riadnou liturgiou, ako je to dnes pri liturgii sv. Vasila. Spôsob slúženia večerne s prijímaním kňaza i veriacich nebol hneď zaužívaný ani pevne ustálený. Postup obradov v našej pravoslávnej cirkvi je takýto:

Prvú časť liturgie vopred posvätených darov tvorí večerňa a zakončuje sa vchodom, čtenijami a ekteniou „Rcim vsi“. Milou a veľmi dojemnou zvláštnosťou v tejto časti liturgie je žehnanie sviecou a kadidlom pri čteniach a spievaní prvých štyroch veršov zo žalmu 140. Ekteniou za katechumenov sa končí prvá časť. Druhá časť sa podobá obradom liturgie sv. Jána Zlatoústeho od ektenie za katechumenov po ukončenie Veľkého vchodu, len sa nespieva „Iže cheruvimy“ a neprenáša sa na prestol chlieb a víno. Namiesto toho sa spieva: „Nyni sily nebesnyja s nami nevidimo služat...“ Po tomto speve za úplného ticha kňaz prenáša z bočného žertvennika Presv. Eucharistiu na hlavný prestol, potom zostupuje pod stupne oltára a robí tri hlboké poklony tvárou k zemi. Tretia časť je prípravou ku sv. prijímaniu. Kňaz spieva ekteniu a zakončuje ju modlitbou „Otčenáš“, umýva si ruky a vyzýva veriacich, aby pristúpili k prijímaniu slovami: **„Voňmim! Preždeosvjaščennaja svjataja svjatym!“** Keď sám prijal Božie Telo, podáva i veriacim. Po sv. prijímaní namiesto **„Da ispolňatsja“** sa spieva **„Blahodarim Ťa, Christe Bože naš...“**

V záverečných modlitbách kňaz prosí Boha, aby dožičil nám dôstojne prežiť dobu pôstnu a dočkať sa slávneho Vzkriesenia Christovho.

Andrej Kerešťan, duchovný.

Zo života svätých

PREPODOBNÁ MUČENICA EVDOKIJA.

Prepodobná muč. Evdokija pochádzala z Hiopolisa, mestečka vo Finikii a žila v dobe panovania cisára Trajána. Svojím nemravným životom nadobudla veľký majetok a žila v rozkoši. O zásadný obrat a zmenu spôsobu je súkromného život sa zaslúžil mních German. S pomocou Božej Prozreteľnosti prišiel raz a zastavil sa pre jednom známom kresťanovi, kde chcel nocovať. Tento dom bol v blízkosti domu Evdokije. Večer, keď mních German, podľa svojho zvyku, začal čítať Žaltár a rozjímať o poslednom súde, bola prítomná aj Evdokija. S veľkým záujmom ho počúvala. Keď sa potom vrátila domov, ani nevedela usnúť, rozmýšľajúc o tom, čo počula od mní-

cha. Hneď ráno poslala svojho sluhu po Germana, aby ju navštívil. Dlho sa rozprávali o viere a spáse. Výsledkom ich rozhovoru bolo, že Evdokija požiadala miestneho biskupa, aby ju pokrstil.

Po pokrstení darovala Evdokija celý svoj majetok cirkvi s tým, aby bol rozdaný chudobným. Prepustila sluhov na slobodu a sama sa uchýlila do ženského kláštora. Zvyšok života sa rozhodla venovať mníšskemu spôsobu života, poslušnosti, trpezlivosti, bdeniu, modlitbe a pôstu. Po trinástich mesiacoch bola zvolená za predstavenú kláštora. Prežila v kláštore 56 rokov, činiac mnohé dobré skutky a zázraky.

Keď nastalo prenasledovanie kresťanov zo strany kniežaťa Vikentija, aj sv. Evdokija bola mučená a napokon sťatá.

Hľa, jeden z mnohých príkladov, ako nádoba plná nerestí a nečistoty, sa môže s pomocou Božej milosti očistiť a posvätiť.

Sv. Evdokiju spomíname dňa 1. marca.

Nehodné prijímanie

Nehodné prijímanie je veľkým hriechom proti viere. Sv. Eucharistiu chráni viera a zvlášť na sv. Eucharistiu sa ukazuje ako na „tajinu viery". Sv. apoštol hovorí: „Čo som dostal, to aj dávam". Sv. Eucharistiu ochraňuje aj veľký počet mučeníkov Božích. Sv. evanjelium je pokladom cirkvi, jej perlou je však sv. Eucharistia. Cirkev Christova ju chráni na svojich cestách životom, buduje pre ňu chrámy a skladá piesne, venčí ju symbolickým vencom sv. liturgie.

Kto nedôstojne prijíma, ten vylieva kalich cirkvi, zháša jej svetlo, rozbíja oltár, šliape po perlách. Taký človek neporozumel apoštolom ani mučeníkom, neporozumel ani kresťanskému géniu. Ešte menej pochopil srdce Christovo. Neslobodno hrešiť proti Svetlu! K sv. Eucharistii sa máme obracať s úctou.

Nedôstojné prijímanie je aj veľkým hriechom proti Christovej láske. Isus nechcel mať sluhov, ale dobrých priateľov, chce byť s nami a želá si, aby sme na Neho nezabúdali. Najväčšia Láska sa chce spojiť s nami a zostať v nás. Nech teda každé kresťanské srdce bude domovom lásky. Nech sa otvorí a povie: tu môžeš byť doma, tu si môžeš odpočinúť. Máme byť vernými strážcami.

Čím sa však staneme, keď budeme nedôstojne prijímať?

Zradcami Pána, vyháňajúcimi Ho z domu, zahanbíme Ho a znevážime. Tak sa začne smutná púť Christova od duše k duši, lebo niektoré Ho ústami prijmú, ale srdcom odoženú.

Časté nedôstojné prijímanie vedie k zatvrdilosti v hriechu, lebo otupuje náš cit k láske Božej. Naše svedomie oslabne, lebo aj keď obdrží milosť, jej aktívna sila bude len slabá.

Nie je možné lúhom polievať kvety práve tak, ako nie je možné svätokrádežou posiľňovať dušu. Morálna sila sa tiež vyčerpáva, duša nasiakne hriechom, v ktorom sú aj veľké myšlienky malými, veľké motívy slabými.

L. Radvanský

Prot. prof. P. Bobalík

Žena kedysi a dnes

Ak sa pozrieme do dejín ľudstva, vidíme, že do nedávna dával svet všetky možnosti a práva iba mužom. Muži si sami vytvárali také zákony, ktoré boli pre nich výhodné a prispôsobovali si život vlastným predstavám. Tak bolo od nepamäti a trvalo dlho takéto ponímanie života. Takéto predstavy o právach žien pretrvali teokratické, otrokárske, feudálne i kapitalisticko-buržoázne zriadenia. Ženy boli takmer bezprávne a boli vydané na milosť, resp. nemilosť mužom.

Keď však v niektorých krajinách ľud si začal vládnuť sám, slnko zasvietilo aj ženám. Vzniklo hnutie žien.

Ženy sa prestali ochotne zmierovať so svojím ponížením. Pocítili potrebu zúčastniť sa na riadení osudu sveta. Postavenie ženy v kapitalizme však tiež zaznamenalo určité zmeny k lepšiemu. Tu treba pripomenúť, že v socialistických podmienkach majú ženy úplnú rovnoprávnosť. Tiež ženy mladých afrických a ázijských štátov prevzali štafetu veľkého nástupu žien do dejín našej epochy. Pomáhajú aktívne svojim národom prekonávať ťažkosti na ceste k úplnej slobode.

Sp. apoštol Pavel v prvom liste k Timotejovi píše: „Ženy majú byť poctivé, nie utrhačné, triezve a verné vo všetkom" (3, 11). Tak aj má byť, lebo keď žena chce hrať v živote rovnocennú úlohu s mužom vo všetkých oblastiach ľudskej činnosti, musí byť čestná a nie utrhačná. Ak chce vychovať svoje deti dobre, najprv musí vychovať seba, aby z nej bola harmonická bytosť. Aby bola nielen manželkou, milenkou, matkou, ale aby bola schopná žiť tiež svojím samostatným životom občianky.

Ľudská spoločnosť môže jestvovať iba v úzkej spolupráci muža so ženou. Hlavnou úlohou žien je pomáhať mužom a vytvárať vo svete takú silu, ktorá by pomáhala odstraňovať všetky konflikty, či už ide o vojnu, útlak, biedu, rasovú diskrimináciu v ktorejkoľvek podobe. Veď žena je matkou všetkých detí sveta. Pri našom vedeckom a technickom pokroku musia spojiť svoje sily všetky ženy sveta, aby vo svete nebolo hladných, nevedomých a vykorisťovaných detí, zbavených šťastného detstva. Ženy majú veľkú zodpovednosť za deti celého sveta, a to aj pred vlastným svedomím. Súčasne však majú mať podmienky aj pre plnenie vlastného ušľachtilého poslania matky a vychovávateľky detí.

V mnohých krajinách sa ešte dnes volá: žena patrí rodine. Toto heslo sa pre budúcnosť javí ako absurdné. Vari si môžeme predstaviť taký zákon, ktorý by určoval pre ženy len domáce práce? Potom by bolo treba zatvoriť školy, lebo by chýbali učiteľky, nemocnice pre nedostatok ošetrovateliek, niektoré verejné služby a mnohé priemyslové odvetvia by boli ochromené. Pracujúce ženy spolu s mužmi sa stali tvorkyňami spoločných bohatstiev a hodnôt.

Pracujúce ženy na celom svete spájajú spoločné túžby a spoločný boj za ich uskutočnenie. Potvrdil to aj svetový kongres žien v Moskve, ktorý sa stal tribúnou výmeny názorov medzi ženami všetkých svetadielov, najrôznejších povolaní, politického presvedčenia i náboženského vierovyznania. Bol svedectvom jednoty obrovskej väčšiny žien v boji za svet bez vojen, biedy a utrpenia.

Uvedomujeme si však, že pre úplné zrovnoprávnenie žien v našej spoločnosti sa ešte všetko neurobilo. Treba vytvárať predpoklady, aby ženy, najmä pokiaľ ide o vzdelávanie sa a kvalifikáciu sa postupne vyrovnali mužom. Starostlivosť o ženy a matky sa ďalej prehlbuje. O tom svedčí aj platená materská dovolenka v trvaní 22 týždňov. Československé ženy dosiahli úplnú rovnoprávnosť vo všetkých odvetviach života a je v záujme spoločnosti, aby túto rovnoprávnosť plne využívali a uplatňovali, aby ustavične rástla ich účasť vo verejnom i hospodárskom živote. Len v socialistickom štáte môžu ženy plne rozvíjať svoje tvorivé schopnosti a podieľať sa aktívne na budovaní nového, šťastného života. Veľkým dôkazom neobmedzených možností žien v socialistických štátoch je sovietska žena Valentína Nikolajevová-Tereškovová, prvá kozmonautka sveta.

Československé pracujúce ženy si uvedomujú svoje veľké práva, ktoré im dáva socialistická spoločnosť. Ich dobrá práca, zvyšovanie kvality výrobkov, dobrá výchova detí, ich práca pre rodinu a vlasť, to všetko prispieva aj veľkej veci mieru a jednoty pracujúcich celého sveta.

Svätý kríž — naša útecha

Po strašnej katastrófe, spôsobenej atómovou bombou, ide človek, ktorý sa šťastlivo zachránil, na miesto, kde pred nedávnom stál jeho rodinný domček. Sám ušiel smrti, avšak jeho manželka zostala pod troskami. Prehrabujúc sa popolom, našiel len niekoľko spálených kostí. Hľadal ďalej a našiel kríž zo svojho domáceho oltára. Drevený kríž síce zhorel, ale bronzová soška Ukrižovaného ostala neporušená. Neskoršie, keď to spomína vo svojej knihe „Zvony Nagasaki", hovorí: „O všetko som prišiel, len tento kríž som opäť našiel. Je mi posilou a útechou v zármutku".

Opravdu, čím je pre nás sv. kríž? Keď kráčame do známeho pútnickeho miesta — Lutiny, pri ceste stojí kamenný kríž, na ktorom je nápis: „O, svätý kríž, ty spása naša jediná!" Nuž, a nie je našou spásou?

Svätý kríž je pre nás kresťanov zbraňou, ktorá nezabíja, ale oživuje, nerozprestiera nad nami temnotu zúfalstva, ale dáva svetlo a prináša šťastie. Je útechou v zármutku a posilou v starobe. Je občerstvujúcim balzamom v nemoci a nádejou v utrpení. Od čias, keď bol vztýčený na Golgote, je pokladom múdrosti, šťastia, pokoja a liekom našej duše. Je symbolom víťazstva, šťastia a radosti na večné časy. fd

---

Na oslavách tisícročia Athosu

Pokračovanie

Na predmestí Atén, vo vilovej štvrti, je prekrásny hotel „Cecil", v ktorom aténske arcibiskupstvo ubytovalo hostí, čo pricestovali na oslavy tisícročia. Hotel bol preplnený patriarchami, metropolitmi, biskupmi. Bol tam J. Bl. patriarcha jeruzalemský Benedikt, J. Sv. patriarcha srbský German, J. Bl. patriarcha rumunský Justinián a J. Sv. patriarcha bulharský Cyril, každý, pochopiteľne, s početným sprievodom. J. sv. patriarcha moskovský Alexij sa tohto únavného podujatia pre svoj vysoký vek nemohol zúčastniť, ale poslal delegáciu, o ktorej sa ešte zmienim. Blaž. patriarcha alexandrijský Christofor sa už celý rad rokov lieči v Aténach; býva na jednom z predmestí. Staručkého Blaž. patriarchu antiochijského Feodosija zastupovalo niekoľko metropolitov, lebo lekári mu pre vysoký vek nedovolili vydať sa na tak dlhú cestu. J. Sv. patriarcha gruzínsky Jefrem splnomocnil delegáciu moskovského patriarchátu, aby ho zastúpila. Aj iní predstavitelia autokefálnych cirkví vyslali väčšie či menšie delegácie na tieto oslavy.

Delegáciu moskovského patriarchátu viedol arcibiskup jaroslavský a rostovský Nikodim. Okrem iných ju tvorili: exarcha moskovského patriarchu v záp. Európe arcibiskup surožský Antonij, biskup saratovský a volgogradský Varfolomej, prot. Vitalij Borovoj a autor tohto článku, ktorý zastupoval na slávnostiach pravoslávnych veriacich v Maďarsku.

Videli sme aj anglikánskeho biskupa vo fialovej reverende s fajkou v ústach, španielskeho jezuitu a nemeckých benediktínov s bradami vejúcimi vo vetre. Svojrázne pôsobili egyptskí, koptskí a etiópski biskupi a kňazi, americkí episkopálni kňazi v úzkych čiernych reverendách a štvoruhlastých čiapkach. Francúzski protestantskí mnísi mali biele reverendy, arménski archijereji čierne končisté mníšske klobúky — ozaj, boli tu cirkevní činitelia zo všetkých končín sveta, vyslanci cirkví rôzneho vierovyznania.

Veľmi populárna bola delegácia moskovského patriarchátu. Táto popularita pramenila jednak zo všeobecnej úcty k ruskej pravoslávnej cirkvi i v tom, že členovia tejto delegácie sa takmer so všetkými vedeli rozprávať bez tlmočníka. Za zmienku stojí, že napr. arcibiskup Nikodim rozpráva po anglicky, nemecky, grécky a arabsky, ovláda starú hebrejčinu... Ja viem po grécky, teda sa dá očakávať, že budem mať veľa práce...

Karavána áut nás vezie do Pirea, kde nás čaká prekrásny biely motorový čln „Polikos". Ešte než nás ubytovali do jednotlivých kajút, som si myslel, že nám bude dosť tesno, čo sa aj potvrdilo. Ocitol som sa vo štvormiestnej kajute spolu s tromi arcibiskupmi jeruzalemského patriarchátu. S radosťou som zistil, že jeden z nich — Vysokopreosvietený Anatolij tiveriadský,

exarcha jeruzalemského patriarchátu v Aténach, bol mojím spolužiakom na bohosloveckej fakulte, takže som zrejme nebol nevitaným štvrtým spolucestujúcim.

Plavba bola prekrásna. Slaný morský vzduch nám dal čoskoro zabudnúť na 42 stupňovú aténsku horúčavu. Zoznamujeme sa, rozprávame sa. Zvykám si na to, že kňazov takmer nevidieť; kde sa len pozrieš, vidíš prinajmenšom biskupa.

K večeru sa cestujúci zišli v spoločenskej miestnosti k večernej modlitbe. Každý sa oddáva zbožnému citu vo svojej reči: grécky, slovansky, arabsky. Sú prítomní aj nepravoslávni hostia. Badať na nich hlboké dojatie pri počúvaní ich pravoslávnych bratov. Všimol som si jedného amerického episkopálneho kňaza: prežehnával sa súčasne s nami a takým istým spôsobom.

Okrem iného sme si zvykli, že na plavidle sú len muži — veď ideme na Athos...

Ráno 22. júna nás zobudili motory. Než sme sa upravili, už sme boli v athonskom prístave Dafne, ktorý je prispôsobený k pristávaniu parníkov väčších rozmerov. Aj tak sa však plavidlá nemôžu priblížiť k mólu. Zostávajú asi vo vzdialenosti 100 m; pasažierov vozia do prístavu na menších motorových člnoch. Vyložili naše zavazadlá, naša loď zdvihla kotvu a vydala sa s nami na kratšiu plavbu okolo athonského pobrežia. Keď vyšlo slnko, boli sme už pred ruským monastierom sv. Pantelejmona a na palube odslúžili krátku litiju za zomrelých mníchov, pochovaných v tomto monastieri. Minuli sme monastier Xenofont a Dochiar, plávame ďalej k severu, priamo oproti, na druhej strane ostrova, leží srbský monastier Chilandar. Srbský patriarcha German si obliekol omofor a po odslúžení záduśnej litije hádže podľa srbského obyčaja, do mora venček...

Na spiatočnej ceste do Dafne sme zbadali, že v prístave stojí vojenská loď a osobný parník, podobný nášmu. Prvá loď priviezla na Athos kráľa a následníka trónu a druhá pozvaných hostí.

Pristáli sme v priebehu niekoľkých minút a potom — potom som opäť po dvadsiatich troch rokoch na svätej zemi athonskej. Obzerám sa, chcem vidieť, čo sa tu odvtedy zmenilo. Budovy sú tie isté, prístav, pošta, budova žandárskej stráže, reštaurácia, niekoľko obchodov a sklady. Všetko zostalo ako predtým, len na počesť nastávajúcich osláv tisícročia boli všetky budovy opravené. Jediná veľká zmena — to je cesta. Nazvať ju magistrálou, to nejde, je to úzka cesta, na ktorej sa ledva pretiahnu dve oprotiidúce autá, ale predsa je to cesta, po ktorej sa dá prejsť z prístavu do Kareje, „hlavného mesta" Athosu. Spomínam na dávnu cestičku, po ktorej som toľkokrát prešiel medzi Dafne a Karejou, niekedy na mule, niekedy na somáriku, alebo jednoducho peši. Trocha mi je ľúto... touto cestou Athos určite niečo stratil zo svojej poézie. Dozvedám sa, že aj mnísi sú tej istej mienky. Hovoria, že autá nepotrebujú, lebo aj tak chodia a budú chodiť peši, v krajnom prípade na chrbte mula. A tí, ktorí k nim prichádzajú z vonkajšieho sveta, majú znášať nepohodlie s putovaním, chodenie peši alebo jazdu v drevenom sedle. Autá svedčia len excentrickým turistom, spôsob ich života je pre athonských mníchov cudzí. O takýchto turistov nie je núdza. Dá sa predpokladať, že akonáhle sa skončia oslavy tisícročia, mnísi sa „postarajú", aby tých niekoľko lepších ciest zmizlo. Zatiaľ však cesta je a na nej čaká dlhý rad vojenských džípov, aby nás odviezli do Kareje. Tlačíme sa v týchto neuveriteľne nepohodlných dopravných prostriedkoch a ideme hore cudesnými serpentínami. Natriasa nás na tvrdých sedadlách, slnce nemilosrdne páli a uvažujem o tom, že mnísi nemajú tak celkom pravdu v otázke „pohodlia" tejto svetskej dopravy. Mne sa videlo, že zo všetkých athonských dopravných prostriedkov práve tento predpokladá najväčšiu dávku hrdinstva. Našťastie to netrvalo dlho. O necelú polhodinku natriasania zastavujeme pred Karejou, aby sme mohli zo seba striasť prach.

Potom peši ideme na hlavné námestie tohto maličkého, svojrázneho mníšskeho mestečka. Víta nás J. Bl. Chrizostom, arcibiskup aténsky a celého Grécka. Vítajú nás tu bratskými bozkami a keďže nás je vyše 200, trvá to trocha dlhšie. Potom vchádzame do chrámu Protat, kde sa slúži ďakovný moleben za vedenia J. B. patriarchu Benedikta.

Po molebenu ideme do slávnostnej sály Kinotu (administratívne centrum Athosu). Sme tam prijatí J. Sv. Athenagorasom, patriarchom carihradským. Vedúci delegácií zasadajú po pravici a ľavici patriarchovej, druhí oproti. J. Bl. Benedikt, patriarcha jeruzalemský, uvítal menom hostí J. Sv. patriarchu Athenagorasa, ktorý krátko odpovedal. Potom mu boli predstavení členovia delegácií. Prekvapuje milosť, prostota a bezprostrednosť tohto archijereja prísneho vzhľadu...

Večer sa slúžila v preplnenom Protate večerňa s takou pompou, akú ťažko inde vidieť. Slúžili len duchovní a diakoni. Jeho svätosť vselenský patriarcha vo fialovej mantii bol tiež prítomný, stojac pri archijerejskom tróne v strednej časti chrámu. Okolo neho boli vedúci zahraničných delegácií.

Jednou zo zvláštností athonských bohoslužieb je to, že pri osobitne slávnostných príležitostiach na začiatku bohoslužieb prichádza mních — kostolník, ktorý zvláštnym hákom rozhojdáva všetky chrámové svietidlá. Je to neobyčajný pohľad, ktorý symbolizuje radosť neba i zeme; ozaj vyvoláva v chráme radostnú náladu, k čomu prispievajú aj diakoni, ktorí okurujú athonským ladanom, sústreďujúcim v sebe všetky vône Východu.

Večerňa trvala tri hodiny, pričom nik nebol ustatý. Nemohli sme sa jednoducho nasýtiť slávnostného ovzdušia, nadchýnali sme sa starými nápevmi, tou najzbožnejšou bohoslužbou, ktorá ozaj povznášala ducha k nebu.

Pocítili sme tú atmosféru, ktorá ešte i dnes, v polovici XX. storočia, vie na človeka tak zapôsobiť, že niektorí vyvolení sú ochotní sa rozlúčiť s vonkajším svetom, chcú prežiť život v tomto inom, zdalo by sa nehybnom, mystickom, stredovekom svete.

(pokračovanie).

Čo je našou morálnou úlohou?

Mnohí ľudia z lásky k Bohu a z túžby po dokonalosti venovali svoj majetok na dobročinné náboženské alebo národné účely a žili v dobrovoľnej chudobe... (Vladyka muč. Gorazd).

Slová z úvodu by sa podľa bežného chápania mohli snáď vzťahovať len na veľkých mužov a ctihodné ženy minulosti. Netušíme ani, že takíto jednotlivci žijú aj dnes a, vari priveľmi zavalení vlastnými povinnosťami, ani ich nehľadáme. Je to škoda, lebo poznanie ľudí nezištných a obetavých by skrášlilo náš svet a problém odcudzenia by stratil svoj varujúci zmysel. Pozrime sa preto za jedným takýmto človekom, ktorý odchádzajúc, zažiaril na obzore mierového spolunažívania.

Fakt je, že žijeme v dobe značne nekľudnej, vyčerpávajúcej a náročnej na charakter práve tak, ako bohatej na udalosti. Čítame noviny a píšeme mierové pojednania o Vietname, Dominikánskej republike, o tom, že NSR nesmie dostať do rúk atómové zbrane, čítame o Kašmíre, o krvavej bratovražednej vojne. Je to všetko veľmi chmúrne. Ale čítame aj o politicky dosiaľ neznámom pojme, o meste, kde sa ešte politika svetového formátu neudomácnila — o ďalekom uzbeckom Taškente. Uvítali sme Taškent na

politickej scéne a Taškent uvítal Ajuba Chána a Šástriho. Niet pochýb o tom, že nebolo vôbec jednoduché takéto stretnutie v Taškente zorganizovať. Podujal sa na to Sovietsky sväz a osobne sovietsky premiér Kosygin. Zrazu nám prišlo čítať, že „v svojom zložitom dialógu hľadajú India a Pakistan nové cesty", že „Ajub Chán a Šástrí v spoločnosti Alexeja Kosygina zhliadli balet Labutie jazero". Čítame to jedným dychom so zprávou, že ide vlastne o drámu, kde jedna strana očakáva ústupok druhej, kým práve ústupok by sa mal hodnotiť ako prejav múdrosti a sily. A nasleduje opäť návšteva slávnostného koncertu. Napätie — a zrazu sa všetko končí. Úplne fantasticky — totiž podpísaním taškentskej deklarácie, teda mierovou, kompromisnou dohodou. Ale život si žiada obete... krátko po podpísaní deklarácie zomiera premiér Indie, L. B. Šástrí.

Radosť nikdy nemôže byť úplná, vždy sa nájde niečo, čo do nej kvapne jedu, čo ju zastrie jemným smútočným závojom.

Šástri je mŕtvy. Bol to ten človek, ktorý dal doslovne všetko pre svoj národ, pre svoj ľud. Vedel vyčerpávajúco pracovať úplne zadarmo, aby svoj plat ministerského predsedu dával istému spolku pre národné povznesenie, ktorý ho za to živil a šatil. Dnes sa hovorí o duchu Taškentu; Šástrí ho pravdepodobne prežíval tak intenzívne, že jeho choré srdce nevydržalo. Podrobnosti o jeho živote sme sa dozvedeli až po jeho smrti, snáď je to dobre, snáď i to mu pomohlo v jeho cnostnom živote, že nebol ospevovaný do očú.

Pre svetový mier bol Taškent medzihrou, cestným ukazovateľom, ako treba riešiť nával náboženských, národnostných, politických a rasových vášní, ktoré vyúsťujú do vojen. Pre svet to bolo morálne pozvanie k jednému stolu a vari aj predzvesťou lepších čias.

Nie všade sú takéto snahy a bude úlohou pracovníkov mierového hnutia pôsobiť na vedomie ľudí, ktorí nechápu, že v Kašmíre tiekla nevinná krv, ktorí nechápu, že vo Vietname zomierajú aj ufúľané decká, treba pôsobiť na tých, ktorým je úplne jedno, že 21 rokov po vojne vôbec môže jestvovať napr. „Sudetonemecký krajanský spolok", bývalí henleinovci vo vláde NSR a ich zverská túžba po atómovej bombe a zákonite hneď nato po „odvete". Sú ľudia, ktorí tieto veci nevidia, súvislosti nechápu, ktorých to „nezaujíma", pokiaľ, pravda, sa sami majú dobre.

Skutočne bude a je úlohou pracovníkov mierového hnutia a nielen ich úlohou, ale prvoradou úlohu našich duchovných, ako pastierov svojho stáda, aby vysvetľovali, že mier vonia chlebom, rozkvitnutou lúkou, že mier znie poludňajším zvonom a veselou pesničkou. Že mier je prikázanie Učiteľa, ktoré beztrestne neslobodno porušovať. Súčasne však treba hovoriť aj o 3,600.000 vojakoch armády USA, čo reprezentuje jej stav v dobe kórejskej intervencie, i o tom, že na r. 1967 požiadal prezident Johnson americký kongres o 58,3 miliardy dolárov na „udržanie vojenskej moci" a nazval to, znie to neuveriteľne — „mierovou ofenzívou".

Vplyvní tohto sveta sa postavili proti americkej agresii vo Vietname, napr. patriarcha Alexij, pápež Pavel VI. Aj posledný má vážne výhrady proti americkej politike vo Vietname a je presvedčený, že mier vo Vietname by bol predovšetkým víťazstvom pre ľudstvo. Protestovalo aj ústredie našej cirkvi. Súhlasíme s protestami, lebo je ozajstnou a krutou hanbou pre ľudstvo ako celok, keď sa prelieva ľudská krv.

Človek má na tejto planéte celkom výnimočné postavenie, trpí i jasá, priam sa derie do výšav, chce doletieť, kde ešte nik nedoletel, ale šliape súčasne nohami po mŕtvolách ľudí. Úprimne hľadá liek proti rakovine, ale druhou rukou strieľa do detí, ktoré chcel vyliečiť. Hľadá vo vykopávkach stopy dávnych predkov, ale svojich súčasníkov trávi plynom.

Treba v človeku posilňovať tie stránky jeho charakteru, ktoré môžu byť pre ľudstvo užitočné. Je to úlohou každého z nás. Nevyžadujú sa od nás obete materiálne, ale maximálne úsilie morálne a práca pre uskutočnenie ideálu dokonalého ľudstva.

Helena Ferencová.

K sviatku žien

Už len niekoľko dní nás delí od prvého jarného dňa. Oznamuje nám to prvý príznak jari, krásna snežienka. Slniečko svieti, vzduch je

mrazivý, čistý, radi chodievame na prechádzky do prírody. Sniežik ešte kde tu leží, ale my hľadáme len tie snežienky, lebo kytička z nich býva pekným darčekom ženám k ich sviatku. Iste sa im zapáči popri tradičnej voňavke a cukríkoch...

Ľudová múdrosť hovorí, že ženu neslobodno udrieť ani kvetom, lebo sto mužov vytvorí tábor, ale jediná žena vie vytvoriť domov. Koľko je šťastných domovov, detí, manželov, objatých ženskou nehou a láskou. V takých domovoch ženská láska vie vytvoriť šťastné prostredie, o ktorom básnici snívajú, ale ani na papieri to nevedia vysloviť. Nie vždy však také ženy vieme oceniť, o čom hovorí iná múdrosť: sú ľudia, ktorí poznajú rodokmeň svojich psov, atómovú váhu prvkov, rozdiel medzi kyselinou a zásadou i mená Goetheho mileniek, ale nevedia, kedy sa narodila ich žena alebo matka!!!

Takýmito akiste nechceme byť; skladáme svoj vinš, ženy, matky, dcéry, sestry, manželky a milenky naše, podávame Vám nežné snežienky a voňavé fialky. Patrí sa Vám povedať prosto a úprimne: ctíme si vo Vás matku, vážime si vo Vás pracovníčku i ženu v domácnosti; milujeme Vás, lebo ste pre nás najkrajším drahokamom na svete, lebo žijete pre nás. Ste „tvrdšie ako kameň a nežnejšie ako kvet", ako hovorí východné príslovie. V našom živote je to žena, s ktorou máme jeden tep a jeden dych, ktorým dýchame v hodinách blažených i v hodinách úzkosti, vzrušenia a smútku.

I v našej cirkvi pracujú ženy dobre. Pozrime sa len po našich farnostiach a spomeňme si na tie kvety na oltároch, pri ikonách, pri Spasiteľovom kríži, na prácu s čistením chrámu, vyšívanie pokrývok... Je to veľký kus práce, za ktorú tiež treba poďakovať, aj keď za takúto prácu naše ženy odmení Sám Pán...

Pozdravujeme Vás, lebo v celom našom živote nám dávate nehu, lásku, starostlivosť... Pozdravujeme Vás, ženy statočné, ktoré ste korunou mužov svojich *(Prísl. 12, 4)*, ktoré ste cennejšie ako perly, lebo sa bojíte Hospodina *(Prísl. 31, 10—30)*.

Štefan Horkaj, duchovný.

KOMUNIKÉ

O PLENÁRNOM VOLEBNOM ZHROMAŽDENÍ EKUMENICKEJ RADY CIRKVÍ V ČESKOSLOVENSKU ZO DŇA 12. 1. 1966.

Ekumenická rada cirkví v Československu sa zišla dňa 12. januára 1966 v Prahe na svojom riadnom volebnom plenárnom zhromaždení. Spomenula na ňom predovšetkým desiate výročie svojho ustanovenia, a to s pocitom vďaky Pánu cirkvi za Jeho pomoc, ktorá sa prejavovala v spolupráci členských cirkví a rastúcom vedomí zodpovednosti našich cirkví za súčasné dianie. Z vedomia tejto zodpovednosti sa na pôde ERC zrodila v r. 1958 Kresťanská mierová konferencia.

Plenárne zhromaždenie vypočulo so záujmom podrobnú zprávu svojho odstupujúceho predsedu dr. Jána Chabadu (gen. biskupa Slovenskej evanjelickej cirkvi a. v.) i generálneho tajomníka KMP Jaroslava N. Ondru. Na ďalšie dvojročné obdobie zvolilo za svojho predsedu dr. Miroslava Nováka (patriarchu cirkvi československej). Do svojich funkcií boli tiež ustanovení a potvrdení ostatní bratia, zodpovední za študijnú či správnu prácu Ekumenickej rady cirkví v Československu.

Predložené zprávy činovníkov hodnotili doterajšiu prácu, zaoberali sa problematikou súčasnej domácej i medzinárodnej situácie a pokúsili sa o náčrt plánu práce pre najbližšie obdobie. Plenárne zhromaždenie vyslovilo radosť z toho, že sa ekumenická a mierová myšlienka ujíma v radoch veriacich všetkých členských cirkví. Jednomyseľne sa tiež priblížilo na podporu budovateľského úsilia pracujúceho ľudu v ČSSR; výrazom toho je tiež list pánu predsedovi vlády Československej socialistickej republiky Jozefu Lenártovi. Opäť sa zdôraznilo, že svedectvo našich cirkví môže byť v dnešnom svete vieryhodné len vtedy, keď cirkvi povedia jasné slovo tiež k naliehavým otázkam medzinárodného diania. Cirkev Christova je povolaná k tomu, aby slúžila všetkým a pomáhala vytvoriť také ovzdušie, v ktorom by sa darilo snahám o porozumenie a pokoj medzi všetkými ľuďmi na svete. Preto pokladá ERC aj v budúcnosti za svoju povinnosť pomáhať všetkým, ktorí sú vykorisťovaní alebo ktorí sa nachádzajú v situácii ohrozenia života.

V tejto chvíli myslí plenárne zasadanie najmä na dve ohniská nepokoja a ohrozenia. Svoje stanovisko k utrpeniu vietnamského ľudu vyslovuje vo zvláštnom liste, ktorý je adresovaný Národnej rade cirkví v USA. V otázke európskej bezpečnosti vyslovuje zasadanie svoje znepokojenie nad politickým vývojom v NSR, kde vládnúce kruhy stále sa usilujú o získanie atómových zbraní, odmietajú uznať terajšie hranice podľa Postupimskej dohody a neuznávajú existenciu Nemeckej demokratickej republiky. ERC chce aj v budúcnosti prispieť podľa svojich možností k tomu, aby sa vytvárali dobré susedské vzťahy medzi ČSSR a NSR. Preto vyslovuje zasadanie tiež podporu tým snahám nemeckých evanjelikov, ktoré chcú prispieť k odstráneniu napätia medzi susediacimi

Za najbližšiu študijnú úlohu Ekumenickej rady vytýčilo plenárne zasadanie spoločnú prípravu na svetovú ekumenickú konferenciu o cirkvi a spoločnosti, ako aj hlbšiu prácu na témach súvisiacich s úsilím Kresťanskej mierovej konferencie.

Plenárne zasadanie ERC sa nieslo v duchu jednomyseľnosti, zhody a bratského porozumenia. Aj keď si uvedomujeme neúplnosť našej práce máme nádej, že naše úsilie bude aj naďalej nachádzať pochopenie medzi veriacimi členských cirkví, a tešíme sa na ich podporu.

Ekumenická rada cirkví v Československu

Chrám Boží v Remeninách

Z kroniky farnosti Remeniny

Obec Remeniny leží asi 4 km juhovýchodne od Hanušoviec nad Topľou. Je to obec pekná a má dobrú polohu. V obci je družstvo, veľa ľudí chodí pracovať do prešovských závodov aj inde. Domácnosti sú moderne zariadené, nájdu sa aj televízory.

Remeniny boli založené r. 1690. Názov pravdepodobne vznikol tak, že prví obyvatelia sa zapodievali pastierstvom, remeselnou výrobou kožušín a remeňov.

Chrám bol vybudovaný r. 1725 a slúži dodnes. Opravy boli prevedené r. 1922, 1934, vnútorné opravy r. 1947. Farská budova bola vybudovaná r. 1886. Pôvodná, drevená z roku 1730, zhorela. Škola bola tu založená roku 1882. Najprv sa učilo v obyčajnom dome a maďarsky. Roku 1894 bola vystavaná murovaná škola, ktorá zhorela r. 1950, kedy požiar zničil viac domov.

Obyvateľov sa bolestne dotkli obidve svetové vojny. Ku koncu druhej svetovej vojny bola obec evakuovaná. Mnohí obyvatelia sa aktívne zapojili do Slovenského národného povstania, za čo aj boli vyznamenaní vysokými vyznamenaniami.

Dnes majú Remeniny modernú školu, materskú školu, kultúrny dom, do obce chodí autobus. Kde sa podeli tie časy, kedy remeninčania vyrábali remene? Kde sú tie časy, keď ich bieda zaháňala za more? Dnes majú Ameriku doma.

Ako duchovní tu pôsobili: Bojčík, Dudlák, Toronský, Homičko, Zima, Molčány, Lisoňák, Petričko, Gnapik a Kováč, od vzniku náboženskej obce až do r. 1933. Od r. 1933 do r. 1951 tu účinkoval Nikolaj Takáč, 1952—1955 Michal Ivaň, 1956—1958 Leontij Lizak, 1959—1961 Michal Zimovčák, 1962—1963 Juraj Havrila. Od r. 1965 tu účinkuje Mikuláš Pavlík.

Dnes je v Remeninách, ako som už spomenul, dobrý a pekný chrám. Menej vyhovuje farská budova. To však veľa neznamená. Dôležitejšie je, či remeninčania budú bohatí aj vierou a láskou, či budú Remeniny aj naďalej stálou a dobrou farnosťou... Mikuláš Pavlík, duchovný

POSMRTNÉ SPOMIENKY

ŠTEFAN Š. ŠLEPECKIJ
23. I. 1903 — 5. 1. 1966

Dňa 5. januára 1966 nečakane zomrel Štefan Š. Šlepeckij, človek dobrého srdca, otec piatich detí. Š. Š. bol jedným z bratov známeho administrátora prot. Andreja Šlepeckého, žijúceho v USA. Druhý jeho brat je doktorom v Prahe. Nebohý mal veľké zásluhy na rozširovaní cirkevnej tlače, najmä časopisu Zapovit sv. Kirila a Mefodija. Bol jedným z prvých predsedov JRD vo Veľkých Bukovciach. Dvanásť rokov však bol chorý na astmu.

Toho dňa sa veriaci radovali spolu s cirkvou... Chrám bol preplnený do posledného miesta, prišli veriaci z Hribova, Vyšavky, Makovca, Staškoviec. Chýbal len nebohý Š. Šlepeckij a jeho rodina, ktorá ho oplakávala doma pri rakve.

O 13. hod. sa ľudia začali schádzať na pohrebe. Do domu nebohého ich prišlo vyše 500. Prišiel okružný arcidekan d. o. P. Cuper, bukovský duchovný s kantorom a kurátormi, aby odprevadili nebohého podľa všetkých dávnych zvykov. Videli sme, ako starší syn nebohému ešte v poslednej chvíli vložil do rúk časopis Zapovit sv. Kirila a Mefodija. Potom synovia vyniesli rakvu z dvora. Vypočuli sme si vlasteneckú kázeň d. o. Chrustiča i smútočný prejav d. o. Cupera.

Vičnaja pamjať!

Dňa 10. januára 1966 odovzdal svoju dušu Hospodu Bohu náš brat JÁN TEREK, dlhoročný a obetavý kurátor farnosti Pčoliné. Zomrel vo veku 70 rokov. Celý svoj život zasvätil práci pre blaho blížnych a sv. pravoslávnej cirkvi. Za veľkej účasti veriacich a kurátorského sboru smútočný obrad vykonal miestny duchovný, d. o. E. Čiževský.

Vičnaja jemu pamjať!

E. Č.

NEKROLÓGY

Dňa 18. 12. 1965 po ťažkej chorobe tíško zosnul v Pánu JÁN GREGOŠ, podpredseda kurátorského sboru pravosl. cirkvi v Záhore. Nebohý sa narodil 7. mája 1925 v Záhore z poctivých a dobrých rodičov. V dospelom veku bol pracovníkom VSŽ v Košiciach, kde bol niekoľkokrát odmenený za vzornú prácu. Ako dobrý kresťan plnil si aj svoje náboženské povinnosti, čo dokázal svedomitou prácou aj hmotnou podporou pri výstavbe nového pravoslávneho chrámu v Záhore. Pohrebné obrady vykonal správca miestnej farnosti prot. Š. Mandzák a d. o. Ján Minďaš z Vysokej n/Uhom za účasti veľkého počtu veriacich z celého okolia.

Vičnaja jemu pamjať i blaženyj pokoj!

Dňa 29. 12. 1965 zomrel vo Vyšných Hágoch po ťažkej chorobe kurátor pravosl. náboženskej obce v Bežovciach, BRAT JÁN DEMČIK. Zosnulý sa narodil 7. 9. 1921 a pre svoj vzorný život a dobrý vzťah ku svojim spoluobčanom bol v obci veľmi obľúbený. Za svoju príkladnú starostlivosť a lásku k Christovej cirkvi pravoslávnej a za príkladnú obetavosť pri generálnej oprave farskej budovy bol zvolený za člena kurátorského sboru. Pohrebné obrady vykonal prot. M. Sobota zo Sobraniec spolu s prot. Š. Mandzákom, správcom miestnej farnosti. Na miesto večného odpočinku nebohého

odprevadil veľký počet občanov z dediny i z okolia.

Nech upokojí Pán Boh dušu zosnulého v svojich nebeských príbytkoch!

(Š. M.)